

Vyšší odborná škola ekonomická, sociální a zdravotnická,
Obchodní akademie, Střední pedagogická škola
a Střední zdravotnická škola, Most, příspěvková organizace
Zdeňka Fibicha 2778/20, 434 01 Most

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ ROK 2018/2019

ŠKOLA: budova „A“ – OA a SPgŠ, Zdeňka Fibicha 2778/20, 434 01 Most

ŘEDITEL ŠKOLY: Ing. Jitka Hašková, tel. 417 637 477 linka 101 (haskova@vos-sosmost.cz)

METODIK PREVENCE: Mgr. Petra Pelcmanová, tel. 417 637 477 linka 124 (pelcmanova@vos-sosmost.cz)

VÝCHOVNÝ PORADCE: Mgr. Věra Pucová, tel. 417 637 477 linka 131 (pucova@vos-sosmost.cz)

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY:

Škola poskytuje střední vzdělání, střední vzdělání s maturitou a vyšší odborné vzdělání.

Škola vznikla na základě usnesení Zastupitelstva Ústeckého kraje k 01. 09. 2009 sloučením Vyšší odborné školy, Střední pedagogické školy a Obchodní akademie v Mostě a Vyšší odborné školy zdravotnické a Střední školy zdravotnické J. E. Purkyně v Mostě. Obě školy mají ve vzdělávacím systému Ústeckého kraje dlouholetou tradici.

Škola má ve správě majetku tři budovy. Ve dvou školních budovách probíhá vzdělávací činnost (budova A – Zdeňka Fibicha 2778/20, budova B – sekce zdravotnického vzdělávání, J. E. Purkyně 272), ve třetí budově je Domov mládeže (budova C – J. E. Purkyně 271). Obě školní budovy mají pro vzdělávání velmi dobré materiální podmínky v otázce dostatečného počtu kmenových učeben i odborných učeben. Na vysoké úrovni je ICT vybavení. Školy jsou propojeny datovým spojem, který umožňuje práci ve společném kvalitním počítačovém prostředí, a to nejen učitelům, ale i žákům a studentům denního i dálkového studia, ale též rodičům. Ve škole jsou další odborné učebny speciálně vybavené pro výuku cizích jazyků, ošetřovatelství, komunikaci, výtvarnou výchovu, hudební výchovu, dramatickou výchovu, fiktivní firmy aj. Velmi dobré zázemí má škola pro tělesnou výchovu, které tvoří dvě tělocvičny, jedna posilovna a jeden plavecký bazén. Toto vybavení slouží vedle vlastní výuky také k využití pro zájmovou činnost žáků a studentů školy a ubytovaných v domově mládeže.

Domov mládeže je důležitým zázemím pro část žáků a studentů školy, disponuje 60 dvoulůžkovými pokoji a vlastním stravovacím provozem v celodenním režimu. Ve všech třech budovách jsou žákům a studentům k dispozici knihovny a studovny s nabídkou odborné i krásné literatury, ale též s nabídkou výběrového filmového a hudebního umění.

2. VYMEZENÍ CÍLOVÉ SKUPINY:

- Žáci OA a SPgŠ.

Počet žáků ve školním roce 2018/2019:

Obchodní akademie: 88

Ekonomické lyceum: 60

Předškolní a mimoškolní pedagogika: 257

Pedagogické lyceum: 127

3. VÝCHOZÍ SITUACE:

Minimální preventivní program vychází z Metodického pokynu k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (MŠMT ČR č. j.: 21291/2010-28). Jeho snahou je předcházet a zabránit tomuto rizikovému chování: záškoláctví, šikana, kyberšikana, užívání návykových látek, rizikové chování v dopravě, agrese, krádeže, vandalismus, návykové chování, poruchy příjmu potravy, sebepoškozování, homofobie, extremismus, rasismus, xenofobie a rizikové sexuální chování.

Primární prevence rizikového chování žáků je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu všech předmětů a všichni pedagogové se snaží vychovávat žáky v duchu zdravého životního stylu a vést je k osvojování pozitivního sociálního chování a správného využití volného času.

4. POPIS SOUČASNÉHO STAVU PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ:

Na škole je dlouhodobě realizována efektivní primární prevence řadu let. Součástí je prevence:

- **Nespecifická**, která je zaměřena na zdravý životní styl žáků a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času.
- **Specifická**, která je zaměřená na předcházení a omezování rizikového chování.

Projevy rizikového chování se objevuje nejčastěji u níže uvedených žáků:

- **1. ročníky** – problematika přechodu ze ZŠ na SŠ, vyšší četnost stresových situací, přivykání na nové nároky a na nový kolektiv.
 - **konkrétní projevy:** agresivita - slovní napadání, vzájemné zesměšňování, intolerance k odlišnostem, poruchy příjmu potravy, kouření.
- **2. ročníky** - žákům OA a SPgŠ přibývají odborné předměty, které mohou být pro některé žáky psychicky náročnější.
- **3. ročníky** - žákům oboru Předškolní a mimoškolní pedagogika začíná pravidelná pedagogická praxe v mateřské škole (každý týden) - zvýšené nároky na vlastní domácí přípravu na jednotlivé výstupy a psychiku, zodpovědnost za výchovu a vzdělávání dětí, zásah do režimu dne – ranní vstávání, vypětí.
 - žákům oboru Obchodní akademie rovněž začíná pravidelná praxe v budově naší školy v podobě fiktivních firem, která klade také zvýšené nároky na psychiku žáků.
 - **konkrétní projevy:** stavy úzkosti, strach, výrazně zvýšená únava, podrážděnost, neadekvátní reakce, chování nepřiměřené situaci.

Způsob řešení uvedených problémů:

- **Zmírnit negativní projevy spojené s přechodem na SŠ:**
 - v září při nástupu do školy - adaptační kurz a adaptační dny pro 1. ročníky „*Tým je víc než třída*“ – přítomnost ŠMP, VP, TU a odborník na adaptaci,
 - ve spolupráci s PPP poučit o správných a efektivních technikách učení,
 - ve spolupráci s odborníkem následně pracovat s kolektivy všech tříd prvního ročníku v rámci projektu „*Budme víc než třída, budme tým!*“ a navazovat na adaptační pobyt, který proběhl na začátku září,
 - případné krizové situace v kolektivu řešit ve spolupráci s okresním metodikem prevence.
- **Vytvořit a nabídnout žákům**
 - škálu volnočasových aktivit směřujících k eliminaci stresu, a tím k eliminaci řešení krizových situací přijímáním návykových látek a minimalizaci závislostí jakéhokoli druhu,
 - zkušenost, že stres lze rozpouštět formou sportovní aktivity, formou charitativní činnosti apod.
- **Zadat žákům dotazník pro dospívající identifikující rizikové oblasti**
 - zmapovat si anonymně vztah žáků školy k závislostem
 - výsledky testu konzultovat s odborníkem z PPP Most,
 - v případě vážnějšího problému, který by přesahoval kompetence VP a ŠMP, požádat o odbornou práci se třídou např. PPP Most.

5. CÍLE:

- **Dlouhodobé cíle** - hlavním dlouhodobým cílem MPP je přispívat k vytváření pozitivního klimatu ve škole a podporovat přátelskou atmosféru v průběhu výuky i při mimoškolních aktivitách. Stále prohlubovat a rozvíjet důvěru mezi učitelem a žákem. Dále vychovávat žáky ke zdravému životnímu stylu a pracovnímu režimu, volnočasovými aktivitami podporovat kladné sebehodnocení žáků, schopnosti samostatného rozhodování, asertivity žáků (zvláště u těch, u nichž se projevuje nízká sebedůvěra a nerozhodnost) a osobní odpovědnosti.
- **Krátkodobé cíle** - všechny navržené aktivity, které jsou součástí MPP, by měly také podpořit naše dílčí cíle a to je zkvalitňování vztahů jak v třídním kolektivu tak v celé škole, zapojit rodiny do života školy a minimalizovat rizikové chování ve školním prostředí. Při každoroční realizaci programu klademe důraz na dostatečnou informovanost žáků o dané problematice, na komunikaci žáků s učiteli a metodikem prevence na formální i neformální úrovni.
 - Z vyhodnocení předcházejících let vyplývá, že bychom se nejvíce měli zabývat prevencí kouření, kontrolou pravidelné docházky do školy, posílení komunikačních dovedností a vést žáky ke správnému sebehodnocení, stanovení si reálných cílů v životě a zvládání stresů. Proto mnoho aktivit je právě zaměřeno na tuto problematiku.

6. VNITŘNÍ ZDROJE

Na tvorbě a realizaci školního preventivního programu se podílí celý pedagogický sbor, ale i odborníci a další instituce, které se zabývají prevencí rizikového chování.

Systém organizace a řízení prevence rizikového chování u žáků:

- a) **ředitel školy** – vytváří podmínky pro předcházení vzniku rizikového chování, dle metodických materiálů MŠMT, sleduje efektivitu prevence rizikového chování v kontextu celé školy a svolává výchovnou komisi, je-li to nutné.
- b) **metodik prevence** – vytváří projekty prevence.
 - konzultační hodiny: pondělí **7:10 – 8.45 hod.** (po dohodě a v naléhavých případech bez časového omezení)
- c) **výchovný poradce** - koordinuje společně se školním metodikem prevence aktivity školy zaměřené na prevenci.
- d) **třídní učitel** – spolupracuje s metodikem prevence (vzájemná informovanost o aktivitách, problémech), motivuje k vytváření vnitřních pravidel třídy, spolupracuje s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků třídy. Také je v kontaktu s rodiči svých žáků na třídních schůzkách, v případě potřeby na individuálních konzultacích.
- e) **ostatní pedagogové** - provádějí průběžnou diagnostiku třídy a žáků, na pedagogických radách, probírají případné problémy a navrhnou adekvátní opatření dle školního řádu. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči svých žáků na třídních schůzkách, v případě potřeby na individuálních konzultacích.

7. VNĚJŠÍ ZDROJE:

Vnější informační zdroje školy jsou například webové stránky prevence-info.cz, drogy-info.cz, odrogach.cz.

Spolupráce s organizacemi a institucemi:

- PČR,
- Městská policie Most,
- HZS ČR - Záchraná služba Ústeckého kraje,
- Pedagogicko-psychologická poradna Ústeckého kraje,
- Úřad práce Most,
- organizace Člověk v tísni,
- K-centrum Most,
- Magistrát města Mostu - oddělení sociální prevence ochrany dětí,
- Linka bezpečí a další.

Pro zajištění realizace efektivní specifické primární prevence se škola zapojuje do projektových činností, které jsou vyhlášovány např.: KÚ Ústeckého kraje, Městská policie Most.

8. METODY REALIZE:

- diskuse a besedy v kolektivu,
- psychosociální hry,
- skupinové projekty,
- zapojení žáků do soutěží a mimoškolních aktivit,
- nabídka kulturních a sportovních akcí,
- prezentace práce a odborné praxe na veřejných akcích,
- besedy s odborníky,
- odborné exkurze.

9. METODY A FORMY PREVENCE PRO ŠKOLNÍ ROK 2018/2019:

• **Nespecifická prevence:**

- součást učebních osnov vyučovacích předmětů
- zájmová činnost ve škole (pěvecký sbor, dramatický kroužek, sportovní kroužek)
- organizování výtvarných výstav, sportovních soutěží
- organizování humanitárních sbírek (projekt Světluška, Srdíčkový den,...)
- estetické prostředí školy
- klima školy (vztahy mezi učiteli a žáky, spokojenost s mimoškolní činností apod.)
- materiální vybavení školy (odpočinkové prostory, žákovská knihovna, studovna, keramická dílna, sportovní zázemí školy – posilovna, pingpongové stoly...)

• **Specifická prevence:**

- *školním metodikem prevence* – v rámci pravidelných konzultačních hodin a při potřebě i mimo konzultace (např.: vznik problému ve třídě nebo v rodině žáka).
- *výchovným poradcem* – v rámci pravidelných konzultačních hodin a při potřebě i mimo konzultace (např.: vznik problému ve třídě nebo v rodině žáka).

10. POSTUP ŠKOLY V PŘÍPADĚ AGRESE A ŠIKANY:

V případě, že selhala preventivní opatření školy a je podezření, že je někomu ze žáků ubližováno, provede MP ve spolupráci s VP a TU na základě svých odborných zkušeností a sociálních dovedností:

- diskrétní šetření problému s napadeným žákem – na základě pohovoru s ním zjistit závažnost situace a zajistit bezpečí pro napadeného žáka,
- podle závažnosti problému bude MP spolu s VP a TU pokračovat v řešení - vyslechne svědky a agresory, přičemž MP zajistí bezpečí a anonymitu svědků
- je-li situace závažnější, požádají po dohodě s vedení školy o spolupráci okresního MP (PPP),
- podle závažnosti problému následuje potrestání podle Školního řádu školy, které při velmi vážné agresi může končit podmíněným vyloučením či přímo vyloučením žáka ze studia ve škole,
- o situaci jsou informováni rodiče obou stran - podle závažnosti situace budou přizváni k jednání,
- jedná-li se z hlediska agresora o ojedinělou akci, která byla vyprovokována dalším ze žáků – je cílem nabídnout mu pomoc, aby se naučil ovládat své emoce (zkratovitě jednání) – PPP, návštěva psychologa,
- o situaci, jejím řešení a závěrech informovat třídu.

11. OVĚŘOVÁNÍ ÚČINNOSTÍ PREVENCE:

- dotazník či anketa na závěr adaptačních dnů i kurzů
- kulaté stoly ředitele školy
- autoevaluace školy
- třídní schůzky

12. ČASOVÝ HARMONOGRAM AKTIVIT V OBLASTI PREVENCE

• **OBLAST VZDĚLÁVACÍ**

Školní metodik prevence:

- zúčastní se dalšího vzdělávání, které organizuje okresní metodik prevence rizikového chování – o důležitých závěrech bude informovat vedení školy a další pedagogické pracovníky.
- zúčastní se seminářů či konferencí, týkajících se oblastí rizikového chování a které přispějí k rozšíření informovanosti a kvalitě práce MP.
- rozpracuje ve spolupráci s metodikem prevence SZŠ PhDr. J. Arnoštovou metodická doporučení MŠMT k jednotlivým oblastem rizikového chování (především šikana, kyberšikana, záškoláctví, drogová závislost) a zajistí jejich zveřejnění v ICT prostředí školy tak, aby byly přístupny všem vyučujícím.
- vyvolá jednání s ŘŠ a vedením školy, aby se nejdůležitější závěry a změny promítly do dokumentů školy - především Školní řád.
- MP má k dispozici časopis PREVENCE, který seznamuje s aktuálními změnami v oblasti prevence a nabízí poradenskou pomoc.

Pro žáky 1. ročníku OA, SPgŠ:

- Drogová problematika mládeže – "Jak se nestát závislákem" speciální program s besedou - PPP Most
 - Termín: listopad 2018
 - Cíl: poskytnout základní teoretické informace
- Domácí násilí, Bezpečné chování – seminář městské policie Most
 - Termín: 2. pololetí 2018/2019
 - Cíl: učit se zvládnout krizovou situaci, učit se hledat či poskytnout pomoc
- Realizace preventivního programu „**Tým je víc než třída!**“
 - adaptační dny – třídy: 1.A, 1.B, 1.N, 1.H, 1.O
 - adaptační pobyt – třídy: 1.E, 1.K, 1.C, 1.D, 1.L, 1.M
 - Termín: září 2018, navazující akce v průběhu školního roku
 - Cíl: usnadnit přechod na SŠ, tvorba nového kolektivu
- **OBLAST SPOLUPRÁCE SE ŽÁKY**
 - mikulášské besídky – pro různá výchovně vzdělávací zařízení v Mostě, pro děti zaměstnanců - 3. ročníky
 - termín: 1. – 6. prosince 2018
 - podpořit další akce, které vyplynou z iniciativy žáků
 - Vánoční nadělování FOD - sbírka hraček, knížek nebo třída vybere peníze a zakoupí drobné dárky – každé dítě dostane svůj dáreček
- organizace: Mgr. Lenka Rucká + dobrovolníci
- **OSVĚTA**
 - Bílá pastelka - říjen – 3. ročníky
 - Prevence karcinomu prsu na ZŠ a SŠ – 2., 3., 4., ročníky – po celý školní rok
 - První pomoc na ZŠ – všechny ročníky – po celý školní rok
 - Den zdraví – všechny ročníky – 1x ve školním roce, příprava s měsíčním předstihem
 - Pomoc při organizaci adaptačního dne a pobytu pro 1. ročníky – jednotlivci z různých tříd – září

Vypracovala: Mgr. Petra Pelcmanová
V Mostě 1. 9. 2018

.....
Ing. Jitka Hašková